

Helseforskning i mangfoldige nord

Av Ann Ragnhild Broderstad, overlege UNN Harstad og forsker ved Senter for samisk helseforskning, Universitetet i Tromsø og Solrunn Hansen, prosjektkoordinator ved Senter for samisk helseforskning, Universitetet i Tromsø

Helse- og livsstilsundersøkelsen har vært i Evenes, Skånland og Karasjok kommuner og gjennomføres nå i Kautokeino kommune.

Alle i alderen 40 til 79 år er invitert til å delta. Undersøkelsen vil fortsette til Porsanger kommune i midten av april. Undersøkelsens overordnede mål er å få mer kunnskap om helse og livsstil i det mangfoldige Nord Norge.

Hvorfor gjør Universitetet i Tromsø en slik undersøkelse?
I Nord Norge har flere befolkningsgrupper levd side om side i lange tider. Samtidig vet vi lite om helsetilstanden i de ulike gruppene fordi tidligere forskning ikke har spurt om dette. Vi kan derfor ikke si om det er forskjeller i helse mellom norsk, samisk eller kvensk/finsk befolkning. Vår studie ønsker å øke kunnskapen om alle befolkningsgrupper i vår landsdel.

Kunnskap om helse og livsstil må innsamles systematisk gjennom alle kommuner vi besøker. Forskere har ingen tilgang til lokale legekontorers journalsystem. Samtidig vet vi at mange sjeldent eller aldri går til lege. For å se på helse i en generell befolkning er det derfor viktig å gi alle mulighet til å komme for en helsesjekk, svare på spørsmål om egen helse og få tilbakemeldinger.

Innsamlet data fra befolkningsundersøkelser hjelper helsevesenet og forskere til å finne årsakssammenhenger til sykdommer samtidig som forebyggende tiltak kan bedres. På denne måten danner forskningen et kunnskapsgrunnlag som helsevesenet kan bruke i møte med den enkelte pasient. Denne kunnskapsbasen må kontinuerlig

oppdateres. Forskning og klinisk arbeid går derfor hånd i hånd og sørger for kvalitetssikring av det daglig kliniske arbeidet på sykehus og i primærhelsetjenesten.

Mange og lange spørsmål på spørreskjemaet

Undersøkelsen skal kartlegge og finne forklaringer på mange spørsmål vi forskere og leger har om helse og sykdom. I den sammenhengen er bl.a. mat en av de viktigste kildene til utvikling av ulike sykdommer, samt mangel på fysisk aktivitet. Samtidig ønsker helsevesenet å bidra til bedre helsetjenestetilbud til brukerne. Derfor spørres det også om fornøydhet med bruk av helsevesenet.

«Vi vet vi lite om helsetilstanden i de ulike folkegruppene i Nord-Norge fordi tidligere forskning ikke har spurt om dette.»

Det er viktig å påpeke at svarene er slik hver enkelt deltaker selv husker. Det finnes ingen rette eller gale svar, kun dine egne svar.

Kroppsmasseindeks (BMI)-indikator på sykdom?

I vår studie måler vi blant annet høyde, vekt og kroppsmasseindeks (BMI). I tidligere studier har bl.a. BMI vært brukt som indikator for sykdom. Dette gjelder spesielt for livsstilsykdommer som diabetes og hjertesykdommer. Men kroppsmasse skiller ikke på fett og muskler.

Grenseverdiene på BMI for hva som er normalt vekt, overvekt og fedme er bestemt av Verdens helseorganisasjon (WHO) og tilpasset en sentraleuropeisk befolkning.

Vår studie ønsker å se om BMI er

Matvaner er en sentral del av denne helseundersøkelsen.

Illustrasjonsfoto fra Arktiske matdager 2013, Sonja E. Andersen

Studien har et godt samarbeid med kommunene vi besøker. Vi kan i etterkant av studien gi tilbake god forskningsbasert informasjon om innbyggernes helse.

Slik sett kan vår helseundersøkelse

være et bidrag til implementeringen av den nye Folkehelseloven som fastslår kommunenes ansvar for folkehelsearbeid, og pålegger kommunene å ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen.

Bli med – ditt bidrag er viktig!

Informasjon tilbake til kommunene

Finnsitt potensielle legitimitetsproblem ved å opptre som en skygge av seg selv. Det ble fokusert på strukturingsmotstand, trålernes leveringsforpliktelse og oppfyllelse av disse, samt andre forhold som

der i Troms og Nordland, som har fartøy under 11 meter og rettigheter i åpen gruppe. Kvotetilleggene er betydelige, og skaper misnøye ved at to naboer som begge er i åpen gruppe med samme type fartøy blir tildelt

Troms nå har fått opp øynene for galskapen. Vi registrerer Kystfiskerlaget brev til Fiskeri- og kystdepartementet, med krav om likebehandling av fiskere, og ønsker Norges Kystfis-

te alt myndighetenes krav om vis nedlaktning blir det r igjen til å leve av for John P.Gaup (49).

syvende og sist er det det beste for både reinen og miljøet. Mr Skybert

Ifølge et oppslag på NRK Sapmi så hadde det opprinnelige forslaget fra departementet til ny reindriftslov, en passus om at reindriftsutøvere med under 200 reinsdyr skulle slippe å redusere antallet dyr. Denne passusen fikket Sametinget på og passusen i lovforslaget ble deretter fjernet. Både Sametinget og NRL har hatt konsultasjoner med Landbruk – og Matdepartementet. Hva de fremmet av synspunktet i disse konsultasjonene vet jeg ikke. Men fremmet de krav om at reinerne med under 200 eller 300 reinsdyr skulle få slippe å redusere sine flokker? Hvis ikke, så kan jo de små reinerne som nå må ut av reindriften sende sin takk til Sametinget og NRL for "hjelpen" de har fått derfra. Samtidig forteller det i så tilfelle, om et stort falskspill/dobbeltspill ovenfor offentligheten fra Sametinget og NRL sin side i denne saken.

Jarl Torfinn Hellesvik

Men hvorfor er det de med minst rein som er mest misfornøyd med slaktekravene?

Per A. Logje

Det er fordi at "vi som allerede har redusert" har fått prosentvis like store slaktekrav som f.eks. han som ennå ikke har redusert og kanskje har tre ganger så mye rein. Hvorfor skal ikke den reduksjonen, vi frivillig har gjort de siste årene, bety noe. Er det noen som kan svare på det? Jeg må jo skryte litt av at jeg "allerede" har redusert reintallet de siste årene med 50% :)

Per A. Logje

Dersom dette nummeret ringer - ikke svar!
(Politiet advarer mot utenlandske svindlere.)

"hello sir. i'm calling from microsoft. you have computer problems! please visit ammy.com and download this program. yes sir, ammy.com A for america, M for mom, one more m for mom, y for yankees one more Y, and then .com... sir, what can you see on your page? you downloading the program? how do the program look like? (legger på telefonen).. et minutt seinere, sorry sir, we lost you. what can you see on your computer screen now? yes, hyggelige karer, ringt hit mellom 6 og 8 ganger. men

Per A. Logje

n til at reindriften ikke komme med flertallsbe- redningsplaner var at de det vært snakk om tttslige avtaler, som ørt til at hvis noen ikke isse planene så hadde e i distriktet vært pliktig usere det antallet rein som saboterte skulle svarlig for, uten at han å gjøre nokka. sånne

Kystfiskerlagslederen – en skygge av seg selv

Av Hans Petter Rasmussen, styreleder og Ivar Sagen, daglig leder, Fiskerlaget Nord

Lederen av Kystfiskerlaget er kjent for demagogisk tale. Noen lar seg

minere fiskere utenfor Finnmark, men som etter vår mening kan bli fatal også for Finnmark som fiskerifylke. Vedtakene bygger på prinsippet om at nærhet gir rett til fiskeressursene i havet.

Finnsitt potensielle legitimitetsproblem ved å opptre som en skygge av seg selv. Det ble fokusert på strukturingsmotstand, trålernes leveringsforpliktelse og oppfyllelse av disse, samt andre forhold som

der i Troms og Nordland, som har fartøy under 11 meter og rettigheter i åpen gruppe. Kvotetilleggene er betydelige, og skaper misnøye ved at to naboer som begge er i åpen gruppe med samme type fartøy blir tildelt

Troms nå har fått opp øynene for galskapen. Vi registrerer Kystfiskerlaget brev til Fiskeri- og kystdepartementet, med krav om likebehandling av fiskere, og ønsker Norges Kystfis-

Troms nå har fått opp øynene for galskapen. Vi registrerer Kystfiskerlaget brev til Fiskeri- og kystdepartementet, med krav om likebehandling av fiskere, og ønsker Norges Kystfis-